

DE TROEPEN

WEEKBLAD VOOR DE TROEPEN OP SUMATRA

No. 8

Uitgave:

Dienst voor Leger-
contacten Medan

Redactie
Administratie

Troepencommando
Serdangweg
Telefoon: Mili 24.

Bij het binnentrekken van de stadjes en dorpen in het begin der politionele actie wekte de vuiligheid die overal werd aangetroffen, grote verwondering bij de Hollandse militair. Hij helpt waar hij kan helpen, maar hij moet toch weer verder, nieuwe stadjes bevrijden. Hij laat de zorg van die stad over aan het plaatselijk bestuur en het Rode Kruis. Wanneer hij op een goede dag terugkomt in „zijn” stadje, ontdekt hij eigenlijk een nieuw beeld: zindelijkke straten, verzorgde zieken, verheugde mensen.

Het plaatselijk bestuur heeft zijn werkzaamheden aangevuld. De lezer in Holland zal net zo afkeurend naar deze vervuilde straat kijken, als op het ogenblik soldaat C. Schellevis uit Monster doet. 't Is echter jammer, dat de lezer in Holland deze zelfde straat niet over enige tijd kan aanschouwen.

Voor een militair kampement loopt een soldaat langs de oever van een riviertje. Er vaart een sampan voorbij, waarin een stambewoner van dit land en terwijl de soldaat even stilstaat aan de drassige walkant spartelen er vlak naast zijn schoenen drie vreemde, kikkerachtige visjes ...

Een kleine momentopname uit het grote, levende museum ... Twee dingen kan de soldaat doen. Zien, doorlopen en vergeten ... of :

ziet zonder hun achtergrond te begripen. In dit opzicht zouden we Indonesië kunnen vergelijken met een gewoon horloge. Kijkt men alleen naar de wijzerplaat om de tijd te weten, dan is het een saai, vanzelfsprekend ding. Maakt men echter de raderkast open, dan wordt het simpele horloge een interessant voorwerp, dat zelfs afleiding kan geven, wanneer men onderzoekt, waardoor en hoe het mechaniek werkt.

De buitenpost-soldaat ziet alleen de wijzerplaat van Indonesië en omdat hij door één van de in het begin onderstreepte oorzaken meestal niet onderzoekt wat er achter die voorplaat zit, komt dikwijls de grote verveling, sleur en eentonigheid met de bekende onaangename gevolgen

riviertje. Er vaart een sampan voorbij, waarin een stambewoner van dit land en terwijl de soldaat even stilstaat aan de drassige walkant, spartelen er vlak naast zijn schoenen drie vreemde, kikkerachtige visjes... Een kleine momentopname uit het grote, levende museum... Twee dingen kan de soldaat doen:

Zien doorlopen en vergeten... Of: de kano nastaren in bewondering voor de bouwkunst, de gewoonte van het land en handigheid van het oude roeiertje en daarnaast tegelijk denken aan het stukje natuur aan zijn voeten. Slang-spieling-salamander- en kikkerachtige diertjes en toch; Nooit eerder gezien. Een blik in het mechaniek achter de voorplaat, en s'avonds wordt er meer dan anders naar huis geschreven.

Misschien een gebrekkig beeld, maar de bedoeling is duidelijk. Jammer dat sommigen zoveel doorlopen en vergeten. Gezien worden de dingen wel, maar het mechaniek blijft ongepeild. Het kan niet anders of hun omgeving wordt eentonig en de brieven naar huis bevatten alleen nog het belangrijkste:

Ontvangst van een pakket, sigaretten en de demobilisatie.....

Het al of niet bekend zijn met de achtergrond van veel dingen is een soort wet van oorzaak en logisch gevolg.

Lees verder op pagina twee.

Wijzerplaat en mechaniek van Indonesië

INTERESSANT IS HET NA TE GAAN HOE WIJ KUNNEN STAAN TEGENOVER DE TROPISCHE OMGEVING, WAARIN MEN ONS HEEFT GEPLAATST.

De bezoekers van een museum kunnen worden verdeeld in twee hoofdgroepen:

- Zij, die er verschillende vrije dagen aan besteden om de afdelingen op hun gemak en zorgvuldig te kunnen bezien of zelfs een toegangs-abonnement voor één of meer maanden bestellen.
- De mensen, die 's morgens bij de eerste afdeling beginnen met een bezichtigingstempo van één glazen kast per tien minuten, die dan na enkele uren het meeste al hebben bekeken en de laatste afdelingen verveeld doorlopen met een snelheid van tien glazen kasten in één minuut.

DEZE gedragslijn kan men heden, dat zij door middel van boeken en gesprekken of alleen door bezoekers van het grote, zien, beleven en nadenken, deze eerste levende museum: Indonesië.

De militair, die de ervaren van zijn eerste dag in het tropenland naar huis wil schrijven, weet soms niet waar te beginnen. Het beeld van Indië overrompelt hem en ook voelt hij, dat dit land niet zo maar in twee of drie pen-nestrecken is te beschrijven. Er zit diepte in... geschiedenis en hij weet zich aan de poort van een wijde, ingewikkelde wereld. Dat is de eerste, zuivere en enthousiaste indruk als bij de bezoekers van het museum.....

Sommigen verkeren in zulke gunstige stoffelijke en geestelijke omstandig-

daarvan. In sommige gevallen zou men het ook zo kunnen zeggen, dat hij door de veelheid van „bomen”, de schoonheid van het Indonesische „bos” niet ziet.

Een voorbeeld uit de praktijk:

Voor een militair kampement loopt een soldaat langs de oever van een

Indonesië en Holland! Een kijkje in een Noordhollandse polder waar een rietscheerder zijn dekriet snijdt voor het produceren van dakbedekking. De Hollandse boer gebruikt net zolief een rieten dak, als de tani hier atap, inplaats van stenen pannen.

Waar een WIL is is een WEG

Gedemobiliseerde wapenbroeders-begonnen voor zichzelf

VOOR EN DOOR DEMOBS

Gedemobiliseerde militairen hebben in Heemstede een eigen fabriek gesticht, de „N.V. Militex, fabriek van chemisch-technische speciaalproducten”. Thans is de fabriek nog niet anders dan een villa in een fleurige wijk van Heemstede zelf, maar in Maart wordt de hele zaak verplaatst naar de Blekersvaart, waar een echte fabriek wordt verbouwd.

TWINTIG man werken er de volgende maand: oud-militairen, die na hun demobilisatie in Nederland niet aan de slag konden en die hier gezamenlijk een bedrijf opbouwen op de basis van co-partnership, met voor ieder dus een aandeel in de winst.

Het begon met soldaat Rijpkema, die na de Pinksterdagen op de Grebbeberg weer aan de slag wilde, maar die er tijdens zijn onderduikperiode en evenmin na de bevrijding de kans voor kreeg.

Samen met Ad. Knoop begon hij te werken aan een plan. Een plan, dat concrete vormen kreeg, toen dr. Picard uit Nunspeet kwam met een advies, dat het fundament werd van een nieuwe chemische industrie in Nederland „voor en door gedemobiliseerden”.

Het begin.

„Ga vloeibare zeep maken en wrijfwas en vloerolie”, adviseerde de doctor, „dan zal ik jullie helpen aan recepten”.

Dat was de eerste stoot in de goede richting. De vraag, welke er op volgde, was: hoe komen we aan geld. Het tweetal ging namelijk uit van het standpunt: niets cadeau krijgen, alles zelf verdienen. En hoewel het beiden zeer aan het hart ging, besloten ze over te gaan tot het onvermijdelijke: de verkoop van ieders privé-auto. Zo ontstond een beginkapitaal van drie duizend gulden en daarmee werd de zaak aan het draaien gebracht. Eerst in een garage, nu in het atelier

WIJZERPLAAT EN MECHANIEK IN INDONESIE

Vervolg van pagina een.

volg, waarvan we door heel ons militaire, Indische leven heen, de bewijzen vinden. Veel meer valt er over te zeggen. We kunnen bijvoorbeeld denken aan:

De angst voor het onbekende. Het ontstaan van verkeerde begrippen.

Voorlichting van de familie in Nederland.

Het thuisvoelen of vreemdeling blijven in dit land, enz.

Veel waarde zou het daarom hebben als we de levende museum-afdeling van onze eigen omgeving eens goed doorspeuren. Het soldatenblad „Wapenbroeders” begon er al mee om af en toe artikelen op te nemen in de rubriek: „Het land waar wij nu leven”.

Een aanloop, maar de bedoeling is, dat we de werking van het mechaniek zoveel mogelijk zelf proberen te doorgronden. Daárom..... vandaag nog de punt van het mes onder de wijzerplaat!!!

H.

van de overleden beeldhouwer Van den Eynde aan de Van de Veldekade. Een zaak met een binnendienst, die de producten fabriceert, en een buitendienst, die ze aan de man brengt. Ex-soldaten van het Kennerbataljon en de stoottroepen, van het Veluwe-bataljon, uit Friesland en de mariniers, jongelui, die een halfjaar geleden nog in Tjimahi zaten of patrouille liepen op Sumatra.

Geen medelijden

„We zoeken het niet in medelijden”, zegt Rijpkema, die de bedrijfsleider is. „Onze vertegenwoordigers beroepen zich niet op hun ex-militaire staat.

We zeggen niet: meneer, koopt u astublieft van een arme oud-soldaat. We proberen een product te maken, dat goed is, als het kan: dat beter is dan de andere, want dat is ten slotte de enige mogelijkheid om het bedrijf zakelijk gezond te houden. Er is ons twee-maal een flinke gift aangeboden. Eerlijk, we konden het geld best gebruiken. Knoop en ik hebben tot nu toe nog geen salaris durven nemen. Maar we hebben het beleefd geweigerd. Wel willen we graag geld lenen op een normale zakelijke basis. Dit kunnen we, omdat de zaak goed gaat. We hebben verschillende grote concerns en de grote industriëlen van Twente, Brabant en het Westen tot klant en bovendien tweehonderd gemeenten als vaste afnemers”.

Nu zit Jan Schnitger, die 22 jaar is en die in Semarang beter de weg

Een zwarte bladzijde

In de avonduren van Donderdag, 17 Feb. 1949 zagen kwaadwilligen de kans schoon om op de tabaksondernemingen Klambir Lima en Kloempang van de tabaksmatschappij Arendsborg, gelegen nabij Medan hun ruige practijken bot te vieren.

De onverlaten staken tabaksschuren in brand en vermoordden in koelen bloede de administrateur der onderneming Klambir Lima, de heer C.H. Oldigs evenals de hoofdadministrateur van de tabaksmatschappij Arendsborg, de heer J.L.F. de Meyere en de secretaris dezer matschappij, de heer K. J. Fontanier die, toen zij in Medan de felle vuurgloed hadden gezien, zich onverwijd naar de plaats van de ramp hadden gespoed. Voorts werden mevrouw Oldigs en drie employes gewond. In de planterswereld, waarin de overledenen zeer waren gezien, maakte deze tragedie een diepe indruk.

weet dan in Heemstede, achter de schrijfmachine in het kantoor van de N.V. Militex. In de voorkamer van het echtpaar Knoop aan de Lorentzlaan. Lang zal hij er niet meer zitten.

„Met een echte pijp”

Want in Maart begint het werk aan de nieuwe fabriek: een oude wasserij, die de jongens in de uren van hun vrije Zaterdagmiddag zelf zullen gaan opknappen. Ze zijn trots op hun eigen bedrijf, want het werd in de beste verstandhouding en door gezamenlijke inspanning opgebouwd. Nog trotser zullen ze zijn op hun nieuwe fabriek aan de Blekersvaart. Want dat wordt een fabriek „met een echte pijp.....”.

NA TWEE JAAR

„?????”

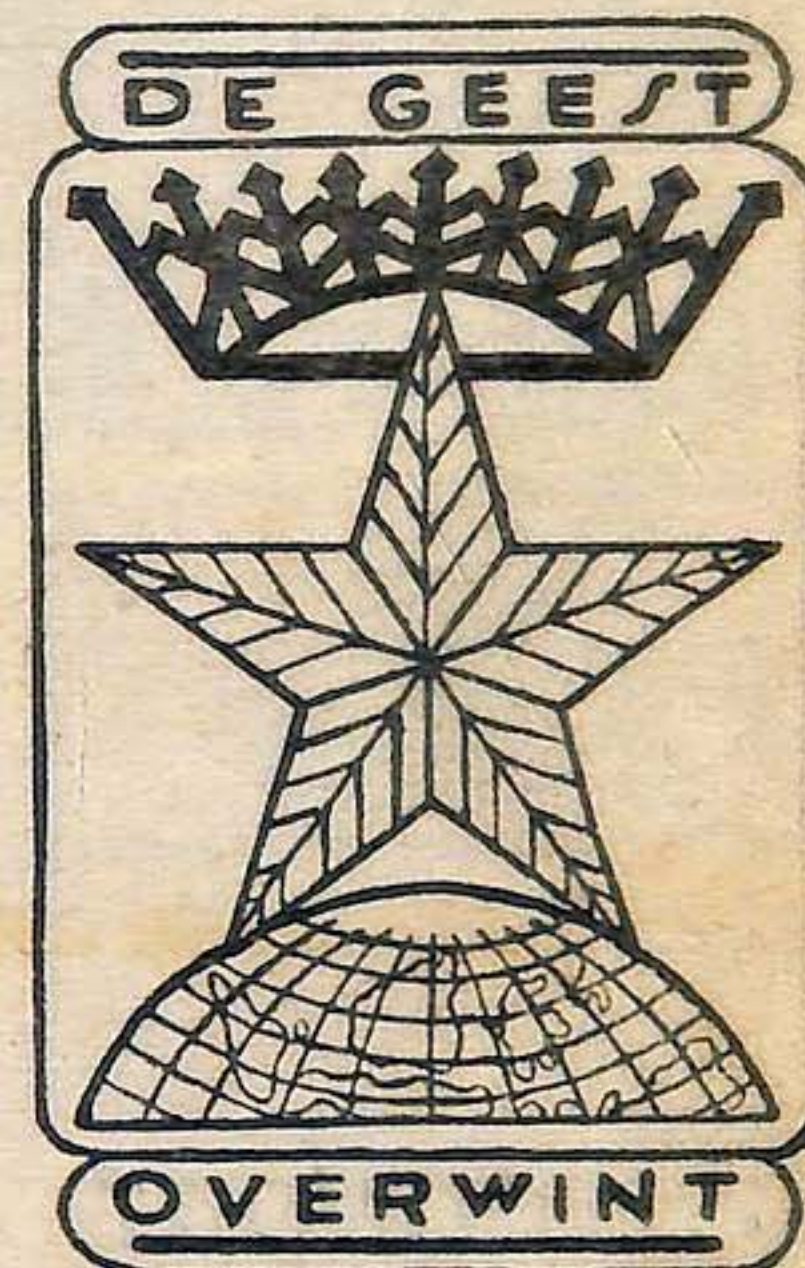
„Zegge dat gedemobiliseerde militairen dat riete ding daar hebbe neergezet om daar te gaan baaie . . .”

(Met dank aan soldaat J. J. M. Stovers, 31ste B. hospitaal, die het idee voor deze cartoon heeft ingezonden).

in een rondschrijven:

dat werd bepaald, dat door het personeel van de gravendienst een onderscheidingsteken als hiervan afgebeeld, mag worden gedragen in enkele gevallen: te weten, bij opsporings en opgravingsdiensten; bij het vervoer van stoffelijke overschotten en bij plechtigheden en dienstverrichtingen op de erevelden. Het onderscheidingsteken is gevat in een veld van rood-wit en blauw. Men aanschouwt een negenpuntige gouden kroon en een oranje-gele vijfpuntige ster.

spelling:

dat inzake de OE of U spelling in de Indonesische taal een beslissing is genomen. Zo men weet, wordt voor de OE klank de klinker U geschreven, zoals bijvoorbeeld het Duits dit kent. Tjepoe wordt Tjepu en boesoe wordt busuk. Deze spellingsregel werd al geruimen tijd nagevolgd in de Indonesische pers en vele in de Hollandse taal verschijnende nieuwsbladen. Maar nu zal deze regel ook voor de ambtelijke en militaire administratie gelden, wanneer deze van plaatsnamen of onvertaalde Indonesische woorden gebruik maakt. Het schrijven van het hoofd algemene en personele zaken vermeldt daarbij, dat echter de OE vorm in eigennamen, naar verkiezing van de betrokken personen, kan worden gehandhaafd.

iets over Hans Kaart:

dat Hans Kaart en zijn discipelen nog steeds onderweg zijn, nu de „Sahara” hebben overwonnen en „bijna” in Stanleyville zijn aangeland. Verder staat er in dat schokkende bericht, dat alle acteurs zich evenals Gerrit de Kraai, in uitstekende welstand bevinden. Is Gerrit de Kraai dan uit de dood herrezen? Alles schijnt tegenwoordig mogelijk.

een noodkreet (Daily Herald)

„Een voortbeeld van de tijd-verknoeiërie die in ons leger nog bestaat is, dat vandaag aan de dag, nog net als vroeger, mannen aardappelen zitten te schillen in stede van hun soldatenvak te leren.”

COMMANDO OVERDRACHT

bij de Militaire Luchtvaart te Medan

Op Donderdag, 17 Februari 1949, heeft op het vliegveld te Medan de overdracht plaatsgevonden van het regionale luchtvaartcommando Sumatra (Lucosu).

De majoor-vlieger waarnemer M.L., H.A. Maurenbrecher die deze functie sedert December 1946 heeft bekleed, is hierdoor opgevolgd door de majoor-vlieger M.L. — K.L. P.J.E. Janssens.

Bij de foto:
Links de majoor P. J. E. Janssens,
rechts majoor H. A. Maurenbrecher.

DE PLECHTIGHEID:

DRIE P. 51's (Mustangs) en twee piper Cubs van de militaire luchtvaart vormden de achtergrond van de plechtigheid der overgave die door vele belangstellenden werd bijgewoond en omstreeks tien uur een aanvang nam, toen de territoriaal tevens troepen-commandant Noord-Sumatra, generaal-majoor P. Scholten, in gezelschap van de commandant der militaire luchtvaart in Indonesië, kolonel Chr. van der Eem, majoor H.A. Maurenbrecher en majoor P.J.E. Janssens op het vliegveld arriveerden. Officiëren, onderofficiëren en manschappen van de M.L. stonden in carré opgesteld en na een korte inspectie door de generaal, nam de scheidende commandant Lucosu, majoor Maurenbrecher, het woord.

De scheidende commandant:

Spreker gewaagde van de prettige tijd die hij op Sumatra had doorgebracht en prees het werk van de onder zijn bevel staande militairen. Om het even, of zij vliegers waren, tot het grondpersoneel behoorden of kantoorwerk verrichtten, iedereen van hoog tot laag had van de luchtmacht een onderdeel gemaakt dat er mocht zijn en dat vooral in de beide politionele acties een buitengewone steun is geweest voor de grondtroepen. „Het wordt”, aldus spreker,

„een commandant uiterst gemakkelijk gemaakt als zelfs het kleinste bevel direct wordt opgevolgd.” Zo was het en zo moet het blijven, want spreker verzocht zijn manschappen om de nieuwe commandant, majoor Janssens, dezelfde steun en samenwerking te verlenen als aan hem was gegeven. „Majoor Janssens,” besloot de scheidende commandant, „ik draag u hierbij het commando over van een onderdeel, waarvan iedere medewerker bereid is zijn volle medewerking te verlenen.”

De nieuwe commandant:

Majoor Janssens verzekerde generaal Scholten dat hij zich tot het uiterste zou inspannen om de prettige geest en de samenwerking die bij de M.L. heerste, te bestendigen. Het was hem, in de korte tijd die hij ter Oostkust was, wel gebleken, dat de taak die hem te wachten stond geen lichte zou zijn en zeker niet om het werk voort te zetten van majoor Maurenbrecher, een man die men overal node ziet vertrekken en die zeer vele vrienden heeft. Spreker bedankte voorts de scheidende commandant voor de wijze waarop deze een eenheid heeft opgebouwd, een coöperatie in de ware zin des woords, waardoor het hem, de opvolger, was gegeven om een pad te gaan betreden dat reeds was gebaad. Hieraan te mogen voortbouwen was

het verlangen van hem, spreker.

De nieuwe commandant Lucosu eiste nauwgezette plichtsbetrachting van de manschappen en belofde te allen tijde voor hen op de bres te staan waar het hun belangen betrof.

De generaal:

„Wanneer er ooit in dit territorium bij het heengaan van een diensthoofd woorden van waardering zijn gesproken”, aldus de generaal, „dan zijn deze vandaag ten opzichte van u, majoor Maurenbrecher, zeker op zijn plaats. Gij waart de juiste man op de juiste plaats en voor een ieder een voorbeeld van persoonlijke moed, plichtsbetrachting en vlotheid. Dit voorbeeld heeft aanstekelijk gewerkt op uw manschappen. Ik dank u ook voor al datgene wat gij hebt gedaan tijdens de politionele acties, waardoor gij het werk voor de „horizontale” troepen aanmerkelijk hebt vergemakkelijkt. Wij zien u node vertrekken, maar ik ben er van overtuigd, dat voor u nog een schone militaire taak is weggelegd. Ik neem van u afscheid, niet alleen als commandant, maar als persoonlijke vriend. Het gaat u goed.” De generaal besloot met een driewerf hoera te doen uitbrengen op H.M. de Koningin, de Militaire Luchtvaart en de majoor Maurenbrecher.

Commandant Luchtstrijdkrachten

Als laatste spreker nam de commandant der luchtstrijdkrachten in Indonesië, kolonel Chr. van der Eem, het woord. Spreker gewaagde van de motieven die hem aanleiding hadden gegeven om majoor Maurenbrecher een andere taak op te dragen en hem over te plaatsen. Majoor Maurenbrecher had niet om deze overplaatsing gevraagd en wellicht ook niet gewenst, aldus spreker „gij voelt u hier thuis en ge hebt u hier vele vrienden verworven. Gij hebt u gezien gemaakt en iets opgebouwd dat gezien mag worden, maar de man die zijn carrière in het militaire leven zoekt, moet niet telang op een plaats blijven maar overal de meest mogelijke ervaringen opdoen. Hier is dat de archipel en de archipel bestaat niet alleen uit Medan. Majoor Janssens, een oude rot in de luchtvaart, zal zeer zeker in staat zijn om de voetsporen van majoor Maurenbrecher te volgen en spreker wenste beide majoors succes in hun verdere loopbaan. De commandant maakte thans, nu hij in de gelegenheid was om kennis te maken met het vliegpersoneel van Sumatra, meteen van de gelegenheid gebruik om de officieren, onderofficiëren en manschappen te danken voor het prachtige werk dat zij hebben verricht en in het bijzonder voor hun werkzaamheden gedurende de beide politionele acties.

Défilé en besluit.

Tot besluit van de plechtigheid vond, onder commando van kapitein Bakker, een défilé voor de autoriteiten plaats, waarna allen zich in het gezellige vliegveldrestaurant verenigden om in gezellige kout en onder het genot van enige verversingen nog geruime tijd bijeen te zijn.

Post van Thuis...

Hoe lang zijn ze nu weg geweest? Is het vier dagen, zes dagen of meer dan een week? Hij weet het niet, en hij verdiept zich er ook niet in.

't Lijkt wel haast een eeuw geleden, dat hij uit het kampement vertrokken is. Voor meerdaagse patrouille... Hij heeft gesjouwd, gezwoegd, zich voortgezuigd door de oerwouden van Noord-Sumatra, om de laatste resten van de rondzwervende bendes te verdrijven. Om de rust en de orde in dit nieuw-bevrijde gebied te doen weerkomen.

Eindelijk is hij weer thuis. Voor twee, drie, misschien zelfs wel voor vier dagen.

Dan gaat ook hij weer voort. Weer een nieuwe patrouille maken in een andere sector van het gebied, dat onder hun controle staat.

Tijdens vroegere patrouilles was deze thuiskomst het lichtpuntje in de dagelijkse sleur. Dan lag in het bivak de post van thuis te wachten. Gedurende de hele patrouille-gang dacht hij dan al aan deze post en verheugde hij zich er al op, weer iets van „haar” en van thuis te horen.

Deze patrouille heeft hij dit lichtpuntje niet gekend. Evenals de vorige patrouilles. Uit de schaarse berichten, die tot hun buiten-post doordrongen, is hen duidelijk gemaakt, dat er geen vliegtuigverbinding met het moederland bestaat. De KLM-vliegtuigen mogen niet meer landen in India, Egypte en een hele massa plaatsen meer, zodat de luchtverbinding met Indonesië onderbroken moest worden.

Loom en bek-af slentert hij zijn tent binnen. Als hij op zijn veldbed gaat zitten, ritselt er iets onder hem. Net wil hij het van zijn „tempat” afvegen, als zijn blik gevangen wordt door het post-velletje, dat hij in zijn hand houdt. Het is aan hem geadresseerd.

Met koortsachtige haast scheurt hij het open en leest voor het eerst sinds het hervatten van de politionele actie weer berichten van thuis. „Ofschoon het een beetje laat is, hopen we dat je prettige Kerstdagen zult hebben en ook voor Oudejaarsavond wensen we je het beste.....”

Dan ziet hij ook kranten en tijdschriften en leest, dat de KLM via andere lijnen er toch in is geslaagd, weer een dienst op Indonesië op touw te zetten. Er is weer een vliegtuig onderweg met drie ton post, dat morgen al te Batavia verwacht wordt. En in gedachten steekt hij zijn duim op; „djempol” voor de KLM.

Stijging

Het langer worden van de leeftijdsduur als gevolg van de vooruitgang der medische wetenschap en het hoge geboortecijfer zal voor miljoenen mensen bij de toenemende bevolkingsaanwas honger betekenen, zo heeft de bekende socioloog William Vogt verklaard.

Hij voorspelde, dat de bevolking van de aarde, die thans naar schatting 2.250.000.000 bedraagt, tegen het einde van deze eeuw gestegen zal zijn tot 3.250.000.000 en uitte de waarschuwing, dat het slinken van de hulpbronnen der aarde overal honger en onrust tot gevolg zou hebben.

Vogt verklaarde: „De bevolking stijgt zo snel in aantal, in het bijzonder in vrij ongunstige gebieden als Latijns-Amerika, Afrika en Azië, dat men niet mag hopen een behoorlijke levensstandaard te kunnen handhaven en in vele streken bestaat zelfs niet de hoop, dat men het volk behoorlijk zal kunnen voeden”.

INVOERRECHTEN...

Warm is het, brandend warm, schroeiend.....
Hard en droog is de grond en bezaaid met scherpe stukken rots.

Dagenlang loopt hij nu al door deze oven, ergens in het noorden van „de gordel van smaragd”.....

Na een terrein van uitgestrekte sawah's, trekt hij door een schier ondoordringbaar oerwoud. De patrouille trekt door gebieden, waar waarschijnlijk nog geen blanke eerder een voetstap zette.....

Geweer op de nek; ransel vol. Voort, steeds maar voort. Waarheen? Waarvoor? Vraag niet, zet alleen je ene voet, zwaar en loom, voor je andere, tien maal, duizend maal per dag.

Na veertien dagen is hij weer terug uit het „binnenland”.

Zit hij weer bruingebrand en vol moed op zijn veldbed in de hem, na deze korte tijd reeds vertrouwd geworden omgeving.

Vol moed, want voor hem liggen de brieven van „haar” en van thuis al veertien dagen lang.

Maar dan opeens komt er een sombere uitdrukking op zijn gezicht, en gromt hij halffluid een vloek. Er staat één klein zinnetje in de brief, dat hem zo giftig maakt:

„Je mooie Balinese beeldje heb ik ontvangen. Ik moest er fl. 8.— invoerrechten op betalen”.....

Toen hij door de jungle van Sumatra zeulde, had hij de vragen „Waarheen en waarom” weg kunnen dringen. Nu niet.

Hij herinnert zich weer, hoe hij heeft gespaard van zijn schamele fl. 53.—, als de gewone onkosten er af zijn—nog maar een fl. 30.— van overblijft. Hoeveel keer hij in de cantine heeft gezeten met een onlesbare dorst en toch geen fles bier van f. 1.25 heeft gekocht. Hij herinnert zich hoe hij allerlei dingen, die juist in zijn soldatenleven belangrijk zijn, ontzegt heeft om aan het einde van de maand toch maar fl. 20.— te hebben om dat mooie Balinese beeldje te kopen in die kleine toko in het stadje.

Hij heeft het gekocht en zorgvuldig verpakt, opgestuurd om „haar” toch nog even te verwennen. Haar te laten weten, dat hij haar niet is vergeten...

„Ik moest er fl. 8.— invoerrechten op betalen.....”

Hij begrijpt het niet!
Ik trouwens ook niet.....!
U?.....

ONZE VLAG

Wij Nederlanders zijn maar matig „Flag-minded” (om deze Engelse uitdrukking eens te gebruiken).

De doorsnee-Nederlander zegt de Nederlandse vlag niets. Niet veel meer dan het blote feit, dat het de Nederlandse vlag is en dat je er zo aardig je gevel mee kunt versieren op Koningsdag. Dat die vlag het symbool zou kunnen zijn en ook werkelijk is van de Nederlandse Natie en als zodanig recht op onze eerbied heeft, ontgaat de grote massa geheel. Vandaar weersprekende manipulaties met onze vlag en wat erger is; van de vlaggen van andere naties, die op dit punt veel fijngevoeliger zijn dan wij.

Met alle eerbied voor de „Hollandse Nieuwe,” die ik overigens hevig ben (als dat mag), zie ik niet wel in, wat een wijdwapperende vlag op een haringkraam moet doen. Of het zou de wereldberoemde vlag moeten zijn die gemeenlijk de lading pleegt te dekken.

Voor Vrijheid en Recht

In de periode van 23 tot en met 29 Januari 1949 zijn de ondervolgende militairen gesneuveld:

Amb. kpl. inf.	A. Matitahatiwen	19585
Jav. sld. ekl.	Badoet	11931
Mal. sld. tkl. inf.	Marwi bin Kimin	261301054
Mad. sld. inf.	Rd. Moh. Hoessein	2089
Mad. sld. tkl.	Atmo	40158
Mad. sld. tkl. inf.	Abdoerazit	40165
Mand. sld. tkl. inf.	Z. N. Pelangiten	K. 74715647
Man. sld. ekl. inf.	J. Mantiri	K. 24710778
Jav. sld. tkl. inf.	Soeleiman	K. 74621747
Mlt. sld.	Soedang	17022/A
Jav. sld. tkl. inf.	Matsoem	K. 124720368
Tim. mlt. sld. inf.	Tampa	10008/A
Amb. sld. tkl. inf.	D. Pattikawa	K. 11467430
Mad. sld. tkl. inf.	Satim	K. 44715284
Jav. sld. ekl. inf.	Soepono	K. 14710335

sergeant	G. Lobbi	270831124
2e luitenant	S. Amels	250926199
soldaat	W. Smits	260105223
soldaat	M. A. Huesken	250715037
soldaat	J. Hoekstra	250614034
soldaat	J. A. Meys	241215661
korporaal	C. M. Planje	250217087
soldaat	R. Jansma	270929075
soldaat 1e kl.	J. W. Pas	280702212
korporaal	H. R. Eyssens	250123111
2e luitenant	W. Hendrikse	220310005
soldaat	A. Huizinga	250506061
sergeant	J. de Geus	261121204
korporaal	G. v. Gelderen	250106163

Vermist:

Jav. sld. inf.	Sanisman	12446
Mlt. sld. tkl.	Idroes	282015001
2e luitenant	J. W. Karssen	210308006
korporaal	W. H. Geerling	260908013
korporaal	G. van Aggelen	270223050
korporaal	J. Pronk	271103228
sergeant-majoor	P. Minneboo	130619001
korporaal	J. Th. Keizer	190404000

terwijl de vorige verlieslijsten nog dienen te worden aangevuld met de gesneuvelde:

soldaat	L. M. v. d. Boom	280519695
---------	------------------	-----------

Aan bekomen verwondingen overleden:

aooi. inf.	J. D. C. Reimers	85733
------------	------------------	-------

ZE zitten met drie mariniers in de trein. Gezellig kletsend over voetbal, uitgaan enz. trachten zij de lange treinreis in de richting Doorn te korten. Eén van hen, een marinier o.v.w., draagt het rood-wit-blauw lintje, ten teken dat hij in Indonesië is geweest. Dit is echter niet het enige uiterlijk teken van de troepen. Bij een van de patrouilles heeft een mannenbroek, waarover een jekker die ze beslist van haar man geleend heeft. Dit geheel wordt besloten door een Amerikaanse pantje, dat, naar het uiterlijk te oordelen, reeds een oorlogje heeft meegemaakt. U vraagt natuurlijk, wat is er nu voor bijzonders aan dat geval. Er is ook niets bijzonders aan dat geval geweest, zij het niet, dat deze dame de o.v.w.-er met het kunstbeen haast weg-

INCIDENT IN DE TREIN

verraderlijke kogel zijn rechterbeen verbrijzeld. Maar dit alles doet geen afbreuk aan de genoeglijke stemming die er in de coupé heerst.

Juist als het gesprek tussen hun drieën dreigt te stikken, stopt de trein, na veel gepuf en gehijf, op het station te Vught. De deur zwaait open en een oude vader en moeder hijsen zich naar binnen. Twee van de mariniers springen direct op en bieden hun plaats aan de oude mensen aan. Weer gaat de reis zonder enige incidenten verder.

Dan komt echter het „incident” in de vorm van een mooie slanke dame in Geldermalsen de coupé binnen. Ja mooi en slank is ze, maar ze draagt een heuse

kijkt. Nadat ze een sigaret heeft opgestoken, wendt zij zich tot de o.v.w.-er met de hatelijke opmerking: „De militairen van tegenwoordig kennen ook geen fatsoen meer. De mannelijke beleefdheid is er totaal uit”.

De o.v.w.-er ziet lichtelijk getroffen uit zijn krantje op. Dat is voor hem bedoeld. Zijn blik glijdt langs de dame, hij gaat eens recht zitten kijkt haar aan en zegt: „Dame ik voel dat deze opmerkingen voor mij is bedoeld, maar over mannen gesproken. U draagt een broek als een man rookt als een man, gedraagt u zich dan ook als een man en blijft u staan”. „Utrecht”, schreeuwt de conducteur nu langs de coupé's. De o.v.w.-er pakt zijn stok en verlaat met veel moeite de coupé. De dame staart hem verbaasd na.

Marn II J. Gerards
in „Stella Maris”.

SPREUKJE VAN DE MAAND:

Vitae me redde priori

Geef mij aan het vroeger leven terug

GEESTELIJK LEVEN

Een zekere mijnheer, Goedhartig van aard, diende in de kamer een resolutie in. Hij verlangde een onderzoek naar wreedheden, begaan door Nederlandse troepen in Indonesië. Het beste antwoord is de brief van een korporaal, gericht aan P. Henri de Greeve en door deze gaarne gepubliceerd in Lichtflitsen:

Ze er Eerw. pater.

Bij het lezen van „Lichtflitsen”, van 12 Juni j.l. is mij opgevallen het artikel: Jongens naar Indië. Daar ik zelf reeds anderhalf jaar op Java zit, heb ik gemeend hier enig commentaar op te geven. De schrijver van deze brief is er volgens mij glad naast. Immers, geen mens hoeft onze jongens te vertellen wat zij te doen hebben en waar het om gaat. Iedere jongen met een gezond stel hersens weet waar het om gaat. Wij hebben geen bloed aan de handen van Indonesiërs, want hen haten wij niet. Als er gedood wordt, dan geldt dit kwaadwillige elementen die de verschrikkelijke lafheid bezitten hun weerloze medemens uit te moorden en te beroven van al wat zij bezitten en dat is dikwijls nog schamel. De doorsnee Indonesiër is een goed mens en heeft een grote rechtvaardigheid in zich wat op wrede wijze verstoord en vernietigd dreigt te worden van buiten af door diegenen, die spotten met alles wat goed, eerlijk en oprecht is. Men kan de jongens in Holland voor zij vertrekken alles vertellen, maar dat houdt op als zij hier voet aan wal hebben gezet. Wij zijn soldaten en enigszins verhard door het leven hier in de tropen. Maar men moet soms een kleine ramp maken om een grote te voorkomen.

Met vriendelijke dank
Kpl. J.O. te Ch.

Inderdaad getuigt deze brief van een gezond inzicht. Een kleine ramp maken om een grote te voorkomen. Het kan uitermate humaan zijn om soms streng op te treden, daar streng optreden uiteindelijk veel leed en verdriet voorkomt. En door overdreven sentiment of goedhartigheid kan men in feite een sadist zijn, die bronnen van voortdurende kwelling laat voort bestaan. Een soldaat is in dienst van het recht. Dit recht te doen gelden kan een eis zijn ook van het Christendom, want het houdt in: bescherming van weerlozen en armen, verdediging van vervolgd en opgejaagd, opheffing van terreur en pressie. De taal van die korporaal, die uitdrukkelijk voorbehoud maakt daarbij de Indonesische bevolking niet te haten, is heel wat Christelijker dan het halfzachte humanistische en Goedhartige geleuter in de Kamer.

Zolang het Christelijk besef van goed en kwaad, van rechtvaardigheid en gestrengheid, van liefde en hulpvaardigheid bij ons blijft leven, hebben wij geen inmenging van kamerleden nodig. Zij kunnen opmerkingen over wreedaardig optreden veilig over laten o.a. aan de geestelijke verzorgers, die de toestanden ter plaatse kunnen beoordelen.

Ik heb er tot heden geen behoefte toe gevoeld.

G. Wentholt
terr. aalm.

OVER DE DOODGEWONE HUIS-, PLECHTIGE UITREIKING TUIN- EN KEUKENSIGARET TE MEDAN

van Koninklijke onderscheidingen

Generaal-majoor Scholten reikt de toegekende decoraties uit.

Moed en trouw beloond

Vrijdag 18 Februari j.l. omstreeks acht uur des morgens vond op het exercitieterrein van de Poloniakazerne te Medan de plechtige uitreiking plaats aan militairen en gewe-

zen militairen van de KL en KNIL van koninklijke onderscheidingen door de territoriaal tevens troepencommandant Noord Sumatra, generaal-majoor P. Scholten.

De plechtigheid stond onder leiding van de plaatselijk commandant, luitenant-kolonel P. H. A. J. van Aarsen; zij werd bijgewoond door vele militaire en civiele autoriteiten onder wie wij ondermeer opmerkten: de wakil wali negara, radja Kaliamsja Sinaga, de commissaris der Kroon, dr. Brouwer, de wali kota, mr. Djaidin Poerba en verder vertegenwoordigers uit de burgerij, handel, cultures en vele belangstellenden.

Aan de volgende personen werden onderscheidingen uitgereikt:

Het ridderkruis in de orde van Oranje Nassau:

Kapitein KNIL, L. C. G. F. Onvlee en aan de voormalige reserve kapitein voor speciale diensten, Wm. S. B. Klooster.

De „bronzee leeuw“:

Adjutant onder-officier cavallerie K.L., J. Stavast.

Het „kruis van verdienste“:

Majoor KNIL, G. W. T. Dames, voorts aan de toenmalige reserve officier van gezondheid KNIL, S. A. Liezenberg en aan de toenmalige stadswacht, soldaat C. E. Le Lorrain.

Na de plechtige uitreiking gaf generaal Scholten in een kernachtige rede een toelichting van de omstandigheden welke aanleiding hebben gegeven tot het verlenen der onderscheidingen, waarna er gelegenheid was om de gedecoreerden geluk te wensen met hun onderscheiding.

Na de plechtigheid werd in het verlofcentrum Polonia erewijn aangeboden.

In de Klewang nummer vijf hebben wij u het een en ander verteld of liever: laten vertellen over het pijproken en alles wat daar al zo meer aan vast zit. De pijprokers weten nu dat zij hun stenen pijp niet tegen een stenen muur moeten uitkloppen en de shagrokers, dat zij hun neuswarmertje niet te vast moeten stoppen. Vandaag stellen wij aan u voor: de sigaret, welbekend en welbemind bij iedere tobaccusliefhebber.

NIEMAND, ook niet de strengste anti-roker, zal ontkennen, dat sigaretten door ongelooflijk veel mensen tot de onontbeerlijke levensbehoeften worden gerekend.

LIEVER EEN SIGARET DAN EEN BOTERHAM

LIEVER EEN SIGARET DAN EEN BOTERHAM, is voor velen tot een soort wachtwoord geworden. Het huidige tekort maakt echter mogelijk, dat handige lieden een boterham verwerven in de clandestiene sigarettenhandel.

Evenals onder primitieve volkeren schelpen als ruilmiddel werden gebruikt is de sigaret in sommige landen in en na de oorlog grif als betaalmiddel aanvaard. Gedurende de jong-

ste oorlog konden geallieerde krijgsgevangenen met hun Engelse en Amerikaanse sigaretten, die ze in Rode Kruis pakketten ontvingen zelfs de meest fanatieke nazi-bewakers omkopen.

En laat ons maar zwijgen van het naoorlogse Berlijn, waar het clandestiene nachtleven een bepaald sigarettentarieff kent. Voor duizend sigaretten kan men een fototoestel of een verrekijker kopen van f 150.— à f 200.— waarde. Om toegelaten te worden tot een nachtclub is het tarief 80 à 100 sigaretten, een fles Duitse champagne „deed“ 100 sigaretten en een gewoon broodje-biefstuk 20 rokers!

Medici — hoewel ze zelf vaak verwoed roken — erkennen de schadelijkheid. Maar hoteleigenaars niet minder. (Sommige huisvrouwen klagen er ook over). Een van de grootste hotels in New York berekent, dat er maandelijks gemiddeld 450 tafelkleden, 200 servetten, een 60-tal dekens of lakens door sigaretten worden geruïneerd, afgezien dan nog van de talrijke beschadigingen van stoelzittingen, vloerkleden, matrassen, divans, divankleden en piano's. Geen wonder dat ze bepaalde maatregelen wensen in te voeren, hoewel ze niet zo drastisch zouden willen optreden als bijvoorbeeld in Arabië, het land van Ibn Saeed. Daar wordt namelijk het sigarettenroken als zijnde in strijd met de godsdienst van de Islam zeer streng gestraft.

Als een typische tegenhanger kan het verhaal gelden van een zekere Carlo Karakash, een 46-jarige Joegoslavische boer, die zich een kogel door het hoofd joeg. Hem was door de dokter het roken verboden en hij liet een briefje achter, luidende: „De dood is verkieslijker dan een leven waarin ik niet roken kan!“

Caruso: hartstochtelijk roker

DE bruine kleur aan de vingers van de roker komt niet van de nicotine maar van de teerstoffen, die bij het verbranden hun

sporen achterlaten: 77 % van de vrouwen rookt tegenwoordig. En de sigaret heeft verreweg de meeste afnemers, alleen al van de mannen staan 3 % sigaren- en pijprokers tegen de rest die aan het „witte stokske“ verslaafd is. In de meeste beschaaft landen staat het roken voor kinderen niet netjes. Een dame in Kansas, die het blijkbaar gewoon vond dat haar vierjarig zoontje in de tram rookte, zei tot haar verontschuldiging: „Wat moet het kind anders doen om de tijd te verdrijven?“ Men heeft ontdekt dat de sigaret zeer bruikbaar is als controlemiddel voor de invloed die een film op het publiek maakt. Als de film het publiek

Lees verder pagina acht.

Hier zien we een patrouille van 5—11 R.I. in „hun gebied“. In de verte ligt een kampong. Wat zullen zij daar aantreffen?.....

„Er zal een tijd komen, waarin men de onze zeer primitief zal beschouwen; onze tijd, waarin men een miligram radium weet af te scheiden uit kubieke meters ruw materiaal, maar waarin men de schatten van het menselijk kunnen eenvoudig opdraait als zij zich toevallig voordoen, zonder een poging te doen om ze op systematische wijze te zoeken.“

PROF. BRUGMANS.

Niet schrijven, maar spreken

Het is geen inleiding voor een nieuwe politieke rubriek — het is het begin van een verhaal over een initiatief, door de dienst welzijnsverzorging genomen.

Om de militair in de archipel in de gelegenheid te stellen door middel van „gesproken brieven” het contact met thuis op een originele wijze te onderhouden, heeft de dienst welzijnsverzorging besloten tot de aankoop over te gaan van een aantal zogenaamde **wire recorders**. Het is een vrij gemakkelijk te hanteren kastje, dat in de toekomst in een cantine-wagen wordt geplaatst; iedere militair op een buitenpost zal in de gelegenheid worden gesteld, een gesproken brief naar huis te zenden.

Bij de opname wordt gebruik gemaakt van spoelen, die een capaciteit hebben van één uur. Op één spoel kunnen twaalf brieven worden opgenomen. Bij elk apparaat zullen tien tot vijftien reserve spoelen beschikbaar worden gesteld, zodat men niet bang behoeft te zijn, niet „aan bod” te komen.

Wat gebeurt er nu met deze spoelen? Heel eenvoudig! Zij worden naar Batavia gezonden, waar men de spoelen opnieuw afdraait en opneemt op de bekende witte gramfoonplaten. De thans gereed gekomen „brieven” worden naar de NIWIN in Holland gestuurd, die voor de verdere verzending zorg draagt.

Het gesproken woord op de spoelen kan na de behandeling worden uitgewist, waarna de spoelen weer worden teruggezonden voor verder gebruik. Er is reeds op sommige plaatsen een begin gemaakt met de opname van „gesproken brieven”. Militairen, die in Padang, Bandoeng, Midden-Java, of het vak der 1ste inf. brig. gelegerd zijn, zullen dit wel hebben gemerkt. Zij behoren tot de gelukkigen, die het eerst „aan bod” kwamen. Binnen enkele maanden hoopt de dienst welzijnsverzorging echter alle militairen in de archipel in de gelegenheid te stellen, hun brieven naar Holland „uit te spreken”.

De prijs, verzending naar Nederland inbegrepen, bedraagt f 1.50.

Doorslaand argument.

Een jong schrijver, die de wereld wilde verrijken met een reeks proza, zond zijn lijvig manuscript naar verschillende uitgeverij. Zijn eerste boek droeg als titel: „Waarom leef ik nog...”

Steeds kreeg hij zijn werk terug met het bekende beleefde briefje: „Tot mijn spijt, enz.” Hij gaf de moed niet op en probeerde het nu bij de redactie van een bekend weekblad, die hij verzocht zijn droevig verhaal in gedeelten te willen opnemen. Ditmaal kreeg hij een ander briefje terug: „Wij kunnen helaas niet aan uw vriendelijk verzoek voldoen om uw boekwerk: „Waarom leef ik nog.....?” te publiceren. Wel willen wij u antwoorden op de laatste vraag. Het komt, omdat u uw manuscript over de post hebt gestuurd en dit niet persoonlijk op de redactie hebt afgegeven.....”

CABARET Hans Verne in het hospitaal

Dat het ernst is met het Cabaret VROLIJKHEID VAN NOORD TOT ZUID om inderdaad overal hun kleinkunst te brengen, bewees het, door voor onze zieke wapenbroeders in het hospitaal aan de Boolweg een oer-gezellige avond te geven. Wij ruimen gaarne een plaatsje in voor een van onze zieken om zijn ervaringen aan u te vertellen.

EEN OERGEZELLIGE AVOND VOOR HET GESTREEPT PUBLIEK

Deze avond bewees eigenlijk weer eens voor de zoveelste maal hoe weinig een paar rasartisten als Hans Verne en Ria Schmitz nodig hebben om een zaal aan het brullen en bulderen te krijgen. Hans, die naar hij zei, deze avond in een buitengewone bui was, bewees de waarheid van deze bewering door zijn ondetgendheidjes, die de toehoorders de lachstuipen op het lijf joegen en Ria was als rechter

en als plat Mokumse, een waardig partner voor hem. De zotte refreintjes, die ze het publiek lieten zingen, vielen ook heel erg in de smaak, het ti-ti-ti-ti werd dan ook uit volle borst meegezongen.

De twee zingende zusjes uit Venlo met begeleiding van Richard Schweitzer, brachten door hun lieve en eenvoudige verschijning de gedachten aan onze meisjes, verloofden en vrouwen in Holland weer eens even helder naar voren. Het is jammer, dat er geen microfoonaansluiting in de zaal aanwezig was, want hun stemmen zijn eigenlijk iets te zacht om een zaal te vullen. Ik zou hun, in het bijzonder Tine, willen aanraden, hun liedjes een beetje meer te verkopen, want er wordt niet alleen naar jullie geluisterd, maar ook gekeken.

Wij danken met majoor van Os v.d. Abele, die een taart uit de hospitaalkbakkerij aanbood, het gezelschap voor deze geslaagde avond.

In het verzoekplaten-programma

„Vraag en aanbod” van 3 Maart worden de volgende verzoeken behandeld:

Voor de soldaat ekl. C. van Geel, 250301115, werkplaats 720 in P. Siantar, op verzoek van zijn correspondentieviendin Riet Polling uit Breda.

Voor soldaat J. L. Lambers, 260228034, staf 33 ste AAT, op verzoek van zijn correspondentieviendin Toos Claessen te Susteren in Limburg, alsmede namens zijn ouders, zusjes, zwagers en kleine Wim.

Voor sergeant J. L. Parren, 240610726, van het 31ste B hospitaal te Medan, op verzoek van zijn zusje Gerda.

Voor de elt. luit. der genie, J. W. H. Koeter, ergens bij een brug in Asahan, op verzoek van Anonymus.

Voor de p.m.c. te Sibolga, op verzoek van het bekende kringetje in Medan.

Voor soldaat ekl. Wim Wagenaar, 270203003 van 3-15 r.l., op verzoek van de familie Wagenaar te Loosduinen.

DE VREUGDE VAN NIET-LUISTEREN

Hebt u wel eens geprobeerd niet naar de radio te luisteren? Dat kunt u niet doen door dat ellendige ding alleen maar de hele dag af te zetten.

Het soort niet-luisteren dat ik bedoel is een welbewuste actieve handeling. Het genoegen, dat u kunt puren uit het afzetten van de radio haalt niet bij de zaligheid van 'm helemaal niet aan te zetten..... Er zijn verschillende manieren om niet naar de radio te luisteren. Een van de felste niet-luisteraars die ik ken, in menig opzicht trouwens een excentrieke baas, loopt de hele dag met een draagbaar toestelletje rond en zet het nooit aan. Dat is mij te lastig. Mijn methode is, rond te lopen met het radioprogramma in mijn zak. Af en toe kijk ik dan eens op de lijst na, welk deel van het programma ik mis. Sommige dingen zijn veel leuker om te missen dan andere.

New York Herald-Tribune.

Radio-Medan brengt:

Programma's op werkdagen vanaf 06.30 tot 08.00 met de nieuwsberichten om 06.30.

In de middaguren vanaf 12.00 tot 14.00 met een onderbreking om 12.30 en 13.30 voor de nieuwsberichten.

Zondag 6 Maart: 07.00 nieuws uit Batavia (relay, met een vreemd woord); 07.10 een goed begin, als u tenminste reeds wakker is; „Zondagmorgen zonder zorgen”, gramfoonplaatjes; 07.40 pianospel en zang van Turner Layton; 08.00 programma-parade; een staalkaart van radio Sumatra; 08.15 enkele bekende selecties; 08.30 **Zondagochtend concert**; 09.15 religieuze muziek; 09.30 kerkdienst; 10.30 sluiting;

12.00 nieuwsbulletin; 12.15 lunchmuziek; 12.45 proza en poezie door Dolf Koning; 13.00 muzikale fantasiën; 13.30 amusementsmuziek uit Angel-

in de week van 6 Maart tot en met 12 Maart 1949. te beluisteren op de 41,6 en de 60,85 meter band.

Saksische landen; 14.00 sluiting; 19.30 klassieken, mars en intermezzo; 20.00 een woord van hart tot hart; 20.15 Bing Crosby zingt; 20.30 **Milleriana** een selectie uit de uitvoeringen van de **Glenn Miller band**; 21.00 nieuws uit Batavia; 21.10 sportpraatje van kapt. de Lange; 21.20 Zondagavondconcert; 22.30 sluiting.

Maandag 7 Maart: 19.30 uit de sonates van Liszt; 20.00 causerie; 20.15 „swingsession”; 20.45 uit het land van conga en samba; 21.45 meerstemmige zang; 22.00 als de avond valt; 22.30 sluiting.

Dinsdag 8 Maart: 19.30 een stap door discoland; 20.00 causerie; 20.15 het orkest van de week; Harry Leader; 20.45 piano reci-

tal, solist: Ignace Jan Padewski; 21.00 nieuws uit Batavia; 21.15 uit het repertoire van Jack Hylton; 21.35 als de stemme klinkt; een 25 minuten zang van bekende operazangers; 22.00 „soft lights and sweet music”; 22.30 sluiting.

Woensdag 9 Maart: 19.30 ziekenhalfuurtje; 20.00 „Sumatra serenade”, verzorgd door Barbara en Chuck MacKenzie; 21.00 nieuwsbulletin uit Batavia; 21.15 lichte muziek en zang; 21.40 studio uitzending in het kader van en voor de strijdkrachten; 22.00 „sentimentalia”; 22.30 sluiting.

Donderdag 10 Maart: 19.30 verzoekplatenprogramma „vraag en aanbod” 20.00 causerie dienst

voor legercontacten; 20.15 hersengymnatiek; 20.45 „sweet and hot” 21.00 nieuws uit Batavia; 21.10 gramfoon muziek; 21.15 de Barisan band speelt in studio II; 22.00 Hollandse liederen; 22.15 marsmuziek; 22.30 sluiting.

Vrijdag 11 Maart: 19.00 kinderehalfuurtje; 19.30 overpeinzingen bij de eerste letter van het alfabet; 20.00 buitenlandsweekoverzicht; 20.15 „operaland”; 20.45 amusement bij het orgel; 21.00 nieuws uit Batavia 21.15 studio-uitzending van het strijkje Mariëff; 22.00 een dansje tot besluit; 22.30 sluiting.

Zaterdag 12 Maart: 19.30 allerhande amusement; 20.00 ons kort verhaal door sgt. J. H. Kleinschmidt; 20.15 „De beentjes van de vloer”; 20.45 „fimland”; 21.00 nieuws uit Batavia; 21.15 **non stop rythme**; 21.30 „allerhande”, gevarieerd programma; 22.15 „slotaccoord”; 22.30 sluiting.

Het feest voor de kleine man

DE ZESDAAGSE

Eens kon men in de grote sportbladen lezen, dat de „Zesdaagse-koning”, Jan Pijnenburg, zich onsportief had gedragen. „De Pijn” had namelijk tijdens één zesdaagse te Brussel besloten het publiek duidelijk te maken, dat het werd bedot. Een kwartier voor het einde van de race had het Belgische koppel Charlier-de Neef de leiding. Pijnenburg-Wals, het Nederlandse koppel, lag op te tweede plaats. Plotse-ling zette „de Pijn” een spurt in, waarop Charlier niet was ver- dacht en had zodoende spoedig een grote voorsprong. Na 2 mi- nuten liet Pijnenburg zijn tegen- stander weer passeren. Dit spelle- tje werd enige keren herhaald en ieder verwachtte, dat het Neder- landse koppel, dat duidelijk met zijn tegenstanders speelde, zou winnen. Groot was de opwind- ing echter, toen Pijnenburg vlak voor de finish zijn tempo inhield en Charlier, zoals de afspraak was, „opgelegd” liet winnen. Het pu- blic snapte er niets meer van en daarom was Pijnenburg dus on- sportief.

En het publiek wil het ook niet snap- pen. Nog steeds betekenen deze monsterwedstrijden een evenement in het leven van de „kleine man”. Het maakt voor hem weinig verschil of Jan, Piet of Klaas de wedstrijd wint; voor hem betekent de zesdaag- se: zes lange avonden uit de sleur van zijn gewone doen. Na een kwartier heeft hij er genoeg van, te kijken naar het steeds maar rond draaien van de renners, die zich niet druk maken. Hij stapt dan naar het middenterrein, waar van alles is te beleven. De eenvoudige werkman ziet men broederlijk tezamen met de „upperten”, geamuseerd toekijkend naar de acrobatengroep, die hier goe- de zaken doet. Een ieder is in op- gewekte stemming en gul. Zo zien we het overal. In Amsterdam, in Antwer- pen, in Brussel, in Parijs en in New York, kortom overal ter wereld waar men een zesdaagse organiseert.

Premies niet voor de sport

De zakenwereld, die ook druk ver- tegenwoordigd is bij de zesdaagse, gebruikt deze als reclame-object. De luidspreker kondigt aan, dat er telefoon is voor mijnheer Jansen van het modehuis „Modern”, waarbij de speciale nadruk wordt gelegd op „het modehuis „Modern”. Mijnheer Jan- sen is van veel minder belang en daarom wacht hij nog even op de tweede oproep, die stellig zal volgen. Daarna vertelt hij aan zijn firmant, dat de gratis reclame er in ging als zoete koek. Iedereen hoorde de naam „modehuis Modern”. Een half uur later looft de heer Jan- sen van het „modehuis Modern” een premie uit van tweehonderd gulden. Direct volgt er een sprintje en ren- ner „zus en zo” wint de prijs; de pre- mie van tweehonderd gulden, uit- geloofd door het „modehuis Modern”. En zo gaat het de hele avond, want ook meneer Pieterse van de firma het „Koopjeshuis” en de heer van Dalen van „t Warenhuis” kennen dit spel- letje.

Leunend op de rivalen

Jan Publiek profiteert intussen mee van de tweehonderd gulden van me- neer Jansen's modehuis. De renners leveren voor premies echte strijd, omdat onderling afspraken hier niet gelden. Iedere renner doet dus zijn best de premie in de wacht te slepen. Kort na middernacht, als het pu- blic de tribunes verlaat, wordt het stil in de sporthal. De renners draaien nog steeds hun rondjes, maar met de laatste bezoeker ver- dwijnt ook de schijn. Leunende op hun rivalen trachten de renners al fiet- sende de volgende ochtend te halen. De koppelgenoten slapen de slaap des rechtvaardigen op een veldbed. Zo draait de „Zesdaagse”, de zotste vertoning, die ooit met de naam sport werd betiteld.

EEN SPORTVERENIGING

Als overkoepelend orgaan ter Oostkust

In zijn wekelijks sportpraatje van Zon- dag 19 Februari l.l., gewaagde kapitein de Lange, onze territoriale sportofficier, reeds van zijn plannen om in dit territo- rium tot een sportvereniging te komen die alle beoefende sporten omvat, waarin een hoofdbestuur zal plaatsnemen, voortgekomen en gekozen uit en door de reeds bestaande sportverenigingen. Teneinde deze plannen verder te ont- wikkelen, werd door kapitein de Lange op Maandagavond, 21 Februari l.l., een vergadering uitgeschreven in de AMVJ-club te Medan, waar repre- sentanten van de diverse sportvereni- gingen het doel en de plannen werd uiteengezet. Aangezien het grootste gedeelte van de vergadering allereerst ruggespraak wenste te houden met de leden van hun sportclubs, waren de praktische resultaten Maandagavond vrijwel nihil. Maandagavond, 28 Februari a.s., zul- len „de-vechters-voor-de-sport” we- derom in vergadering bijeen zijn. Als- dan zullen ook in de Klewang nadere bijzonderheden worden bekendge- maakt.

Algemeen oevrzicht

De sportbeoefening heeft sinds het begin van de laatste politionele actie een achteruitgang te zien gegeven, welke zich niet alleen tot de voetbal- lerij heeft beperkt. Koning voetbal heeft wel de zwaarste klap te verdu- ren gehad, maar begint zich thans te herstellen. De noodcompetitie draait weer, hoewel het aantal elftal- len met 30 is teruggelopen. Ook de atletiek wordt weer nieuw leven in- geblazen. — De scherm- sport heeft wel het minst te lijden gehad. Boven dien is er een verheugende medede- ling voor de schermers en scherm- sters. Binnenkort worden uit Batavia een mat en schermmateriaal ver- wacht. Tot nu toe heeft de oproep voor de korfbalsport weinig gehoor gevonden.

Voetbaluitslagen uit Nederland

De uitslagen van de Zondag 20 Februari in Nederland gespeelde competitie-wedstrijden van de KNVB luiden als volgt:

District I: ADO — Ajax 6—0; Xerxes — 't Gooi 4—1; Storm- vogels — de Volenwijckers afg., DOS — Blauwwit 3—3; Haarlem — Sparta 0—1.

District II: Zeeburgia — HBS 1—4; Hermes DVS — DHC 3—0; DFC — Feyenoord 1—2; DWS — VSV 1—2; Neptunus — EDO 2—2.

District III: Enschedese Boys — Heracles 0—1; Hengelo — Go Ahead 0—2; AGOVV — Be Quick 3—1; Wageningen — NEC 4—0; Zwolse Boys — Enschede 0—1.

District IV: VVV — BVV 0—1; Limburgia — Juliana 5—5; Bra- bantia — NAC 2—0; MVV — De Spechten 4—1; TSC — Willem II 1—2.

District V: GVAV — Friesland 0—0; Leeuwarden — Frisia 0—0; Heerenveen — HSC 5—1; Velocitas — Sneek 1—5.

District VI: PSV — Sittardse Boys 2—2; NOAD — Eindhoven 2—1; (NOAD kampioen); Helmondia — Longa 2—2; Maurits — De Baronie 2—1.

SPORT JOURNAAL

Nieuwe recordpogingen

Bob Bonte en Nel van Vliet gaan pro- beren nieuwe wereldrecords op hun naam te krijgen, nu de wereldrecord- lijst voor de orthodoxe schoolslag is afgesloten. Nel probeert het nu met de vlinderslag en Bob zet zijn beste beentje voort op de schoolslag.

Tweemaal zestig jaren

De Deense voetbalbond, die dit jaar, evenals de KNVB zestig jaar bestaat, heeft het Nederlandse elftal uit- nodigd voor een wedstrijd te Kopen- hagen op 12 Juni a.s.. De Deense ploeg is voor een returnmatch uitge- nodigd op 11 December.

Om het Europees kampioen- schap

Op 4 Maart zal de Nederlandse wel- tergewichtbokser Giel de Roope te Den Haag uitkomen tegen de Italiaan Livio Manelli. De inzet: het Europees kampioenschap.

Kat en muis

Luc van Dam speelde kat en muis met de Franse middengewichtbokser Chambrieux, tijdens wedstrijden te Den Haag. De scheidsrechter ver- klaarde van Dam tot winnaar, toen Chambrieux, in de vijfde ronde we- gens een hevig bloedende neuswond, op dokters advies moest opgeven.

Dan maar een gramfoon- plaat

Toen Wim Slikhuis te Boston op fraaie wijze een wedstrijd op de „hunter mile” had gewonnen, tracht- te een band ter zijner ere het Wil- helmus te spelen. Evenals dat te New York en Philadelphia het geval was kreeg ons volkslied meer de gedaante van de Tiger Rag. Wim bestelde prompt in Nederland een gramfoon- plaat van het Wilhelmus.

Fanny, kembali

Na een verblijf van zes weken in Australië is Fanny Blankers Koen in gezelschap van haar echtgenoot per vliegtuig uit Sydney naar Amsterdam vertrokken.

WEDSTRIJDEN

TEN BATE VAN DE GAST

De wedstrijden, welke ten bate van de GAST Zaterdag 19 en Zondag 20 Fe- bruari zijn gehouden, hebben geen grote verrassingen opgeleverd. Zaterdag speelde het militaire team tegen dat van de burgers en de eersten moesten met 1 — 2 het on- derspit delven. De wedstrijd, waarvan de rust met een 1—0 voorsprong voor de militairen inging, kan niet bogen, op hoog peil te hebben gestaan. Vele spelers van goede naam, die zowel bij de mili- tairen als bij de burgers waren opge- steld hadden blijkbaar hun goede vorm thuis gelaten. De wedstrijd, welke Zondag j.l. werd gespeeld tussen een Medan combina- tie en een Indonesisch team was heel wat beter. De productiviteit van bei- de elfallen was hoger. De Medancom- binatie welke met negen militairen speelde wist een enigszins geflatteer- de voorsprong van 3—0 te behalen, die eerst in de laatste vijf minuten werd ingelopen tot 3—2. De tijd was echter te kort en het Medanse elftal won tenslotte met 3—2.

VERDERE UITSLAGEN

Iide Klasse A: Terco—Unie 3—0; Behos — VMMA 3—1, AAT — LTD2 2—0.

Iide Klasse B: LTD3 — MP 1—3; Victoria2 — 8e genie 4—1; Deli my 2 — Sahata2 0—3.

KRUISWOORDRAADSEL

**TERMIJN: 19 MAART.
DRIE PRIJZEN VAN VIJF
GULDEN ELK !!!**

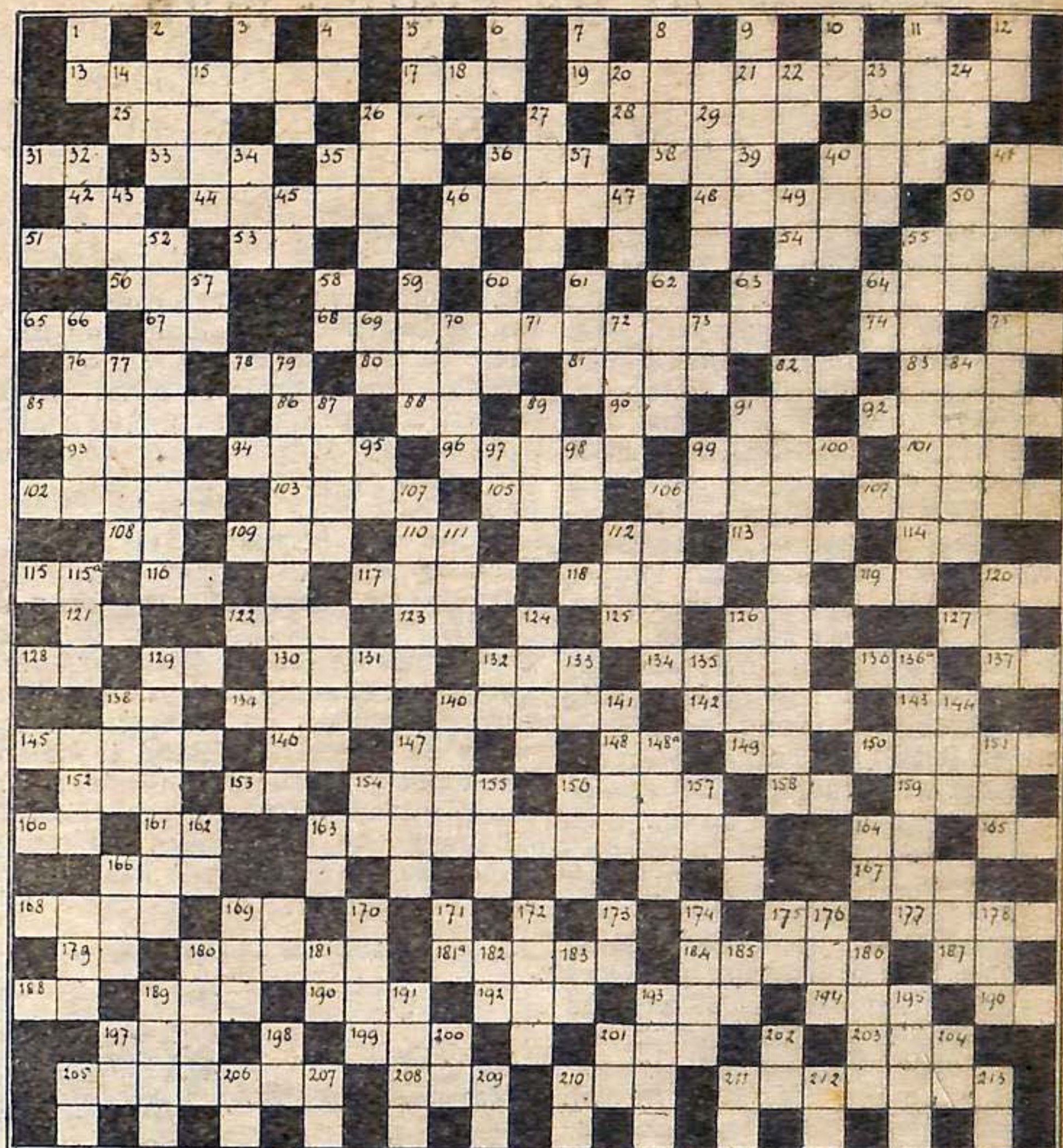
Horizontaal.

13. oproer; 17. boom; 19. maand (Eng.); 21. cocosnoot; 25. steen; 26. afgemat; 28. „strijders” voor de z.g. vrijheid; 30. bloeiwijze; 31. lidwoord; 33. deel v.e. schip; 35. ogenblik; 36. waterkering; 38. voorz.; 40. per (Fr.); 41. inhoudsmaat; 42. fam. lid; 44. edel; 46. zware hamer; 48. meubelstuk; 50. muzieknoot; 51. wat men in een tuin vindt; 53. getij; 54. voertuig; 55. schildknaap; 56. armoedig vertrek; 64. zintuig; 65. ondernemingsbewaking; 67. lengtemaat; 68. terugzenden; 74. legeronderdeel (afk.); 75. ontkenning (fr.); 76. boom; 78. losplaats; 80. bloem; 81. deel v/d voet; 82. noot; 83. voornaam van Eisenhower; 85. ondergrondse goot; 86. godsdienst; 88. de lezer heil; 90. maanstand; 91. amin. troepen; 92. vervoe-ging van stoppen; 93. zot; 94. zacht; 96. kweek; 99. kleur; 101. meisjesnaam; 102. lessenaar (Eng. mv.); 103. volksoverlevering; 105. gesteente; 106. hemellichaam; 107. toonladder; 108. voorz.; 109. wandversiering; 110. maanstand; 112. heilige; 113. auto-onderdeel; 114. klein kind; 115. op (Eng.); 116. neen (Eng.); 117. rivier (Spanje); 118. zeep (Eng.); 119. herkauwer; 120. fam. lid; 121. rivier in Friesland; 122. de post (afk.); 123. nummer (afk.); 125. bewaarplaats; 126. motorfietsmerk; 127. uitroep van pijn; 128. reeds; 129. tabaksmerk; 130. zwemvogel; 132. oppervlakte-maat; 134. automobiellclub (afk.); 136. conform concept (afk.); 137. lidw. (Fr.); 138. fam. lid; 139. klam; 140. dorpsplein; 142. steeg; 143. voorzetsel; 145. serie; 146. bijwoord; 147. vul in P.L.; 148. voorzetsel; 149. ga (Eng.); 150. smal water; 152. as (Eng.); 153. spil; 154. twee-gevecht; 156. dakbedekking;

158. rivier in Italië; 159. vr. munt; 160. heden; 161. bolgewas; 163. prent; 164. voegwoord; 165. legeronderdeel (afk.); 166. waterkering; 167. takje; 168. patroon; 169. let wel (afk.); 175. per expresse; 177. zwemvogel; 179. laatstleden; 180. hoogvlakte in Azië; 181a. driekroon; 184. bijhouder; 187. noot; 188. noot; 189. vrucht; 190. van de(vr.); 192. bekend gebouw in Amsterdam; 193. cafe; 194. voertuig; 196. legeronderdeel (afk.); 197. tijdperk 199. bloem; 201. boom; 203. Nederl. (afk.); 205. speelgoed; 210. ongedierte; 211. abattoir.

Verticaal.

1. voorzetsel; 2. vers; 3. noot; 4. pers. vnw.; 5. groente; 6. expeditieaire macht (afk.); 7. vreemde munt (afk.); 8. haarband; 9. maanstand; 10. achter; 11. boom; 12. goud (Fr.); 14. dreumes; 15. telwoord; 16. noot; 18. lidw. (Fr.); 20. voorz. (Eng.); 22. noot; 23. rond stuk hout; 24. bijwoord; 26. drank; 27. sloom 29. onbep. vnw.; 32. plaats in Geld; 34. viervoeter; 35. voorzetsel; 36. noot; 39. deel v/d mast; 40. voorz.; 41. soort hond; 43. woonschuit; 45. Indische bestuursinstantie (afk.); 46. noot; 47. deel v/d mast; 49. noot; 50. deel v/d week; 52. vaccineren; 55. diplomaat; 57. ten laatste; 58. bijwoord; 59. koraaleiland; 60. Europeaan; 61. twijg; 62. tocht; 63. anoniem; 64. voorz.; 66. kleur; 69. bijwoord; 70. windrichting; 72. verharde huid; 73. voegwoord; 75. deel van India; 77. plaats in Utrecht; 79. Grieks wijsgeer; 82. optisch instrument tot ruimtelijk zien; 84. camera; 87. afdeling; 89. luizen ei; 91. putemmertje; 95. gewicht; 97. oude lengte-maat; 98. Chin. maat; 99. deel v/d bijbel; 104. soort hert; 106. staak; 111. voertuig; 112. noot; 115a. troefkaart; 120. vaas; 122a. koolproduct; 124. Indische dolk; 126. luchtzak; 129. bekend oud voetballer; 131. Nederl. fabrikaat; 132. slede; 133. voegwoord;

135. Nederl. Spoorwegen; 136a. legerstoet; 138. scherp voorwerp; 140. verlegen; 141. stad (Mal.); 144. stoot; 147. veevoeder; 148a. dood (Mal.); 151. ijzerhoudende grond; 154. inhoudsmaat; 155. landingsvaartuig; 156. pagaaai; 157. onmeetbaar getal; 152. pers vnw.; 163. pers. vnw.; 164. rivier in Friesland; 166. laagte; 168a. zangeres; 169. muur uitholling; 170. paar; 171. te (Eng.); 172. grote zak; 173. rivier in Frankrijk; 174. paljas; 175. paardekracht; 176. gemalen eikenschors; 178. dwaas; 180. groep;

181. en dergelijke; 182. titel; 183. legeronderdeel (afk.); 185. titel; 186. 'n graad; 189. bron; 191. gordel; 195. stuk hout; 195. smalle opening; 197. bijwoord; 198. soort onderwijs; 200. noot; 201. lengtemaat; 202. oosterlengte; 204. titel; 205. ondergrondse (afk.); 206. meisjesnaam; 207. noot; 209. Duitse organisatie; 210. familie-lid; 211. heilige; 212. anno domini (afk.); 213. lekkernij.

Kruiswoordraadsel van J. Rijgersbergen. Havenco. Belawan.

De huis-, tuin- en keuken sigaret

Vervolg van pagina vijf.

in spanning hield, werden er vele half opgerookte sigaretten in de asbakken gevonden. Als het publiek zich verveelde, werd de vloer bedekt met talloze kleine peukjes.

Caruso de bekende tenor, rookte per dag tachtig sigaretten, zonder dat het zijn stem schaafde. Eens weigerde hij in Berlijn op te treden, omdat in de concertzaal het roken was verboden. Persoonlijke interventie van de keizer was nodig hem in Berlijn te houden, maar hij vond het vervelend, dat hij achter het toneel voortdurend werd vervolgd door brandweerlieden met emmers water.

Uitvindingen

KWAM Amerika — in de oorlog — met de sigaret, die ondanks een waterbad toch te roken was, een Hongaars spoorwegbeambte nam in 1938 patent op de zelf ontbrandende sigaret, die 't gebruik van lucifers overbodig maakte. De bedoeling was dat de sigaret zou gaan branden, zodra zij uit het duistere pakje of doosje kwam. Helaas gebeurde het dat de sigaretten ook gingen branden, wanneer zij nog in zakken of tassen zaten van de heren en dames, die aanvankelijk verrukt waren over

deze uitvinding. En nu zoekt de uitvinder steeds naar het onfeilbare middel om ook dit euvel te verhelpen. Een Tsjechische ingenieur kwam eveneens met iets aardigs op de proppen: hij construeerde een soort kapje, dat aan de sigaretten bevestigd kon worden gedurende het roken en dat met vanille-pepermunt-, rozen- of honinggeur gevuld werd, zodat men ook deze smaak kreeg bij het trekken aan de sigaret.

Een Fransman vond een geheimzinnig mengsel uit, waarmee de sigaretten-tabak gesaust kon worden, zodat de rook in diverse kleuren — van vrolijke zalmkleur tot het plechtige purper — geproduceerd wordt, al naar de stemming is van de roker.

Een Britse zeeman deed tijdens de oorlog in de Russische haven Archangel goede zaken met tien Engelse sigaretten. Hij verkocht die aan een Rus voor 100 roebel, voor welk geld hij een dozijn wijnglazen kocht. Deze glazen ruilde hij aan boord van zijn schip tegen twee flessen jenever. Toevallig lag een drooggelegd Amerikaans schip naast zijn stomer en een der opvarenden bood hem 6000 Amerikaanse sigaretten voor de jenever. De ruil kwam tot stand, die sigaretten brachten hem twee bontjassen op, die hij in

Engeland voor 100 pond sterling verkocht.....

Na de Krim-oorlog

IN Engeland maakte men voor het eerst kennis met sigaretten na de Krimoorlog. De eerste producent in Londen was Robert Peacock Gloag, die een klein fabriekje stichtte en weldra 2000 sigaretten per dag fabriceerde. Dickens was bijvoorbeeld een enthousiast sigarettenroker. In een brief van zijn hand, geschreven in 1857, vroeg hij een vriend of die tabak voor hem op de kop kon tikken, teneinde sigaretten te rollen. In „Kleine Dorris” — gepubliceerd in 1855 — introduceerde de geniale Engelse auteur de sigaret in de literatuur. De heer Rijgald wordt daarin beschreven, terwijl hij met behulp van kleine stukjes papier sigaretten rolt van zijn tabak. (In Indonesië doet verhaal van de legendarische heimwee sigaret de ronde, maar dat is een oneindig lang en droevig verhaal-red.).

(De Tabaksplant).

HUMOR IN DE SPORTWERELD

Men heeft zich wel eens afgevraagd, waarom bokkers uit de lichtgewicht-klassen minder worden betaald, hoewel zij vaak betere gevechten te zien geven dan hun zwaardere collega's. Een Engels journalist schijnt er achter gekomen te zijn. „Dat komt,” zo schrijft hij, „omdat de lichtgewicht-bokkers minder eten dan zwaargewicht bokkers.”

Weer iets geleerd.....!

(flauw).

Bij een Marathonloop had de jury vergeten de horden in het stadion op te ruimen. Toen de koploper onder ooverdovend applaus van het publiek het stadion binnenkwam, na 42 km hardlopen, nam hij de laatste honderd meter horden ook nog even voor zijn rekening. Het publiek was opgewonden van enthousiasme. Slechts één man zat verveeld voor zich uit te kijken. Ten slotte wende hij zich tot zijn buurman met de woorden: „Kunst, met zo'n aanloop.”

Uitslag

KRUISWOORDRAADSELTJE van Klewang nummer drie en nummer vier. Bij de verloting werd de prijs: een exemplaar „Commando's vallen aan”,

van Hans Post, toegekend aan: sld. J. Roescher, 6e kupa, veldpost Medan. Het boek wordt hem per post toegezonden.